

דון סיגל הוא דוגמה חיה לבמאי-קולנוע שנועד מכוונה של ביקורת-קולנוע. תופעה מקורית ואקסטרואגרית לעולם הבד של שנות ה-70. במשך שנים ארוכות נחשב בהוליווד כאיש-מיקצוץ מהימן, מתי-איים בהחלט להפקות מסוג ב' (סרטים שצריך לעשות מהר, בזול וכלי כוכבים). עד שבא ז'אנר "הקולנוע" והעלו את סיגל ל-"מחברות הקולנוע" והעלו את סיגל ל-שחקים. האולפנים הנבוכים החלו בודקים את האוצר הבלום המסתתר בביהם, והתחילו לנסות את ערכה של ציפור כחולה זו — התוצאה היתה — שידוך בינו לבין קלינט איסטוד, שהיה אז עדיין בתגר מפוקפק של מערבונים "ספאגטי" השניים התיידדו בלב ונפש, ומשיתוף-הפעולה ביניהם נולדה שורת להיטים שנמשכה מהירידה ועד להארי המזוהים.

סיגל, החוויר ומתאר את החברה האמריקאית החיה בתוך יעירות-בטון, נשלטת על-ידי פשע, רודסטר-בצע עד כדי טירוף ודורסת כל יומה אינדיבידואלית, וזכה עד היום להערכה גדולה יותר באירופה מאשר בביתו. זאת, למרות שרק השנה עשה את סרטו הראשון מחוץ לאמריקה, (הכונה להסחנה השחורה), שיוצג בעוד שבועיים בישראל.

דרכו של במאי, אומנם, כאשר חלם בנעוריו להיות צייר, בילה כמה חודשים בגדה השמאלית של הסיינה, בפריס, אך גם כשהתרושש אביו, שהיה נגן-מנדולינה, במשבר הכלכלי של שנות ה-30, חזר לאמריקה, והחליט לצאת אל המזרח הרחוק לחפש אוצרות. בלוס-אנג'לס נותר

במאי סיגל

הדימוי הוליד דימיון

ללא פרוטה, ורודו הכניס אותו לעבודה, כספרן, באחד מאולפני הוליווד. מספרן הפך לעורך, מעורך לבמאי-עוזר, לבמאי סרטים עצרים, ומשנת 1946 — לבמאי סרטים ארוכים.

"אני רואה שום תכונות מיוחדות ב"סרטי", נוהג סיגל לומר בראיונות, "חוץ מחסכנות וקצב." מעריציו מוסיפים על כך את האינדיבידואליזם הקיצוני שבו הוא דוגל, את כישורו הבלתי-ירגיל ל-"הוביל סצינות מרתקות לקראת סיום סרט-תייפוי, ולשחרר על הבד כמיות עצור-מות של אלימות, במהירות מסחררת, הציגויות שלו מפורסמת לא פחות, וכך, למשל, בטחנה השחורה משתמשים אירי-גוניי-מחירת הטוענים למטרות נעלות, ב"פושעים מן הסוג הבווי ביותר למימוש מטרותיהם.

הסרט, שצולם כולו באירופה (חלקו ב"אנגליה וחלקו בפריס), הותיר את סיגל סחוט. "זה היה המאפיין הגדול ביותר שלי ב-30 השנים האחרונות," אמר הבמאי בן ה-62, "החזי-להוליווד לשחק קצת גולף עם ידידו הוותיק, קלינט איסטוד, כשהי-הזדהות אמלאה שלו עם הדמות הקולנועית הדומיננטית בסרטינו באה לידי ביטוי טוב ביותר בתמונה בה הוא דומה כשתי טיפות מים לוואלטר מתיא, כוכב צ'ארלי-וואריק שלו.

גינקולוגים

הביתה

שלום לחסידה (אורלי, תל-אביב, ספרד) — נער בן 15 מכי-ניס להרוץ נערה בת 13, והיא יולדת בעליית-הגג, ללא עזרת רופאים וללא ידיעת מבו-גיום. אם להתניח בריצנות למעשייה שכזו, אז במיקרה הטוב ביותר יש לומר שזהו סרט תמוה. קשה להאמין לכל מה שקורה בו, וודאי שאי-אפשר לעמוד מאחרי הבשורה האומרת שילדים, המסתבכים בצורה זו, חייבים להסתיר הכל מן המבוגרים ולהתגבר על כל הבעיות בעצמם. ואם הילדים של היום, שהם החברה של מחר, רוי-צית להביא לעולם בשורה חדשה, תיקוות היחידה היא לעשות זאת בהסתרה, תוך לימוד יסודות החיים מקריאת ספרים ולא מהאזנה לזקנים מסויידיים. סאמרס מרחיק לכת, למען הסימליות, עד להולדת ישו. הוא משווה את בעליית-הגג לאסם שבבית-לחם, והתמונה הסופית של האם הצעירה והילד, מזכירה כל ציור קלאסי של "פיאטה". הבעייה היחידה: כל הכוונות והסמלים הללו מוס-תרים כליכך טוב מאחרי המעטה הסיפורי, עד שרק מעטים מאוד יבחינו בה, ואילו הצופה הממוצע עתיד

זוג הורים — בלי רופא?

לחשוב כי המדובר הוא בסרטי-הזכרה לילדות צעירות היראות מזעם אימן, וזה, לפחות חלקית, כישלון.

קאנדידה

העירומה

מה? (דקל, תל-אביב, איטליה) — המעשה בתמים הניחאי המת-בונן בעיניים גדולות בעולם ה"מעוות שמסביבו, אינו המצאה של רומן פולנסקי. אדונים שונים ומשונים באופיים, בתקופות שונות ומשונות, החל מוולטיר (קנדיד) ועד לטרי אותרן ומייסון הופנברג (קנדי), מצאו בשיטה זו את האמצעי המתאים לסאטירי-רה על מצב העולם בזמנם. אז מדוע לא ינהג כך גם פולנסקי?

על כן הוא שולח את גיבורתו, סידני רוס, אל תוך חווילה איטלקית מהודרת על שפת הים, שם מרוכזים כל סממני העולם המערבי השוקע. יש שם סרסור-זונות עם בעיות מיניות, אמן מזדקן, כומר מתחמד, תיירים אוויליים, צעיר אחד משוגע לבישול, צעיר אחר משוגע לתרבות-הגוף, צעיר שלישי משוגע למין, והמכנה המשותף לשלושתם: השיגעון.

את כל סימלי השיגעון הללו משרטט פולנסקי בהור-מור רב בדמויות, בתפאורה הנעזרת בפנסיס בייקון על הקיר, בהנני מור בחצר, וברוי ליכנשטיין על הריג-פה, ובפסקול בו נשמעים לסירוגין שוברט, מוצארט

סידני רוס: הטרמפיסטית בעירום

ובטהובן. מעל לכל, ראוייה לשבח גיורתה החטובה של סידני רוס, שברוב שלבי הסרט אינה מכוסה כלל.

הרטט

הנויקצועי

ירח של נייר (חן, תל-אביב, ארצות-הברית) — ילדים וכלבים הם, כידוע, סגולות בטוחות ל"הצלחה. הוליווד ידעה זאת היטב בנעוריה, לכן היו שירלי טמפל, לאסי, מיקי רוני ורויט-יטין — לכוכבי-קופה מזחרים באותם ימים.

עכשיו קמה לכל אלה יורשת, בדמותה של טאטום או'ניל, המפילה ברישתה כל יידישע-מאמע ראוייה לשמה, החל במעמד הראשון של ירח של נייר, כשהיא ניצבת ליד הקבר הפתוח של אמה. היש מעמד יעיל וזול מזה? האחראי לכל העניין הזה הוא קיסר הנוסטאלגיה של הוליווד, מיטר (הצגת הקולנוע האחרונה) בוגדאנוביץ. כמבקר-סרטים המאוהב בשנות ה-30 וה-40, הוא מכיר את כל התעלולים המיקצועיים ליצירת הרטט המחמם את לב הצופה. ומי שרואה עצמו כחובב-קולנוע, יכול אפילו לשבת באולם החשוך, להתבונן בתמונות שחור-לבן, ולזהות את צלליהם המהלכים של פורד, או וואלש, החולפים על המסך. קשה קצת להבין את הנוסטאלגיה הזו, המהולה במי-וודים, לאחר התקופות הקשות ביותר שעברה אמריקה במאה הזו. אפשר, כמובן, להתווכח גם על מוסריות הסרט

טאטום או'ניל: הפלא המרשרש

(אם כי זהו כבר, מזמן, עניין שאבד עליו הכלח), אבל מי יעז, בסופו של דבר, לפתוח פה כנגד סגולת-קסם כה בטוחה כמו טאטום או'ניל?

תדריך

תל-אביב

*** הדיקטטור הגדול (לימוד, ארצות-הברית) — צ'אפלין בתפקיד כסול של ספר יהודי-אטן ושל היטלר כנאטירה המפורסמת שלו על גרמניה הנאצית, שי-נעשתה עוד לפני מילחמת העולם השנייה. *** העוקץ (אלנבי, ארצות-ה"ברית) — שני רמאים מסוקלים מרמים רמאי מסוק פחות, בימי-שיקאגו העלילי-זים, וכולם ביחד מרמיי את הקהל באחת הממתלות הקולנועיות המיקצועניות ביותר של השנים האחרונות. מבדד מאוד.

ירושלים

*** הלידה האמריקאית (בית רוטשילד, צרפת) — סיפורו של פרנסואז טריפו על הפקת סרט וכל מה שכרוך בכך, ספוג אהבה לקולנוע ולאנשים הי-עובדים בו. מומלץ.

חיפה

תיות הרבה כוכבים, אבל לוקה במיקצת בעידון והידור שידע המסך בגירסות הי-קודמות.